

M. Nemzeti Múzeum

Budapest

MUNKA

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Laptulajdonos: „A Munka” lapvállalat.

Megjelenik pénteken este.
Előfizetési ára negyedévre
2 pengő.

Postacsekke: 28.744 szám.

Apróhirdetéseket: szavankint 8
fillér, a legkisebb hirdetés
1 pengő.

Lapvezér: Köntzöy Ferenc

XVIII. évfolyam, 23. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1940 június 1

Anglia küszöbén.

A most folyó háborúnak majdnem minden hetére jut valami rendkívüli esemény, ami ismét és ismét kiváltja a világ csodálatát. Talán jól is van így, mert ezek az események napról-napra közelebb hozzák a döntést és mindenegyes elmúlt nappal közelebb jutunk a végleges rendhez, amikor már csupán történelmi emlékké válik az a mai tény, hogy embermilliók állnak a hadigépek százazrei mögött, hogy a segítségükkel kivívott győzelem révén eljussanak az igazságos megbéküléshez, az élethez, nyugalomhoz.

Dánia észszerű kapitulációja, Luxemburg elfoglalása, Hollandia térdrekenyserítése és Norvégia legnagyobb részének elfoglalása után most Belgium Európaszerte kedvelt uralkodója látta be, hogy a további harc országa számára csupán hátránnyal jár. Franciaország és Anglia érdekeinek védelmében áldozza fel országát férfilakosságának legjavát és a kilátástalan harc a mai fegyverek mellett a földdel teszi egyenlővé azt, amit egy magasfokú kultúra és évszázados ipari fejlettség téglánként épített fel. A belga uralkodó, mint hadseregének a harctéren tartózkodó főparancsnoka, utasította csapatait a fegyverletételre. A parancsot végrehajtották és mintegy 500.000 főnyi vitézen harcoló belga katona hagyta abba a céltalan küzdelmet. Felszerelésük és minden hadieszközük a győztes német hadsereg kezébe került. Érthető a megdöbbenés és pánik, amit ez az elhatározás a szövetséges hatalmak hadvezetőségénél okozott. A fegyverletétellel támadt úrt katonailag pótolni nem lehet és hiába próbálta az Angliába menekült belga kormány a királyi hatalom átvételét, mert a kormány szerint a belga uralkodó túllépte az alkotmányban biztosított jogkörét, a tényt megváltoztatni már nem lehet. Az így felszabadult német hadsereg részei azonnal más feladatok megoldására térhetnek át és most egy csapásra közvetlen előtérbe kerül a Páris elleni hadjárat és a német csapatok közvetlen támadása, eddig még igénybe nem vett fegyverekkel Anglia ellen.

Több mint 900 éve nem fordult elő, hogy Anglia a maga földjén hadat viselt volna. Ennek lehetősége most azonban közvetlen küszöbön van. Készül is a támadásra, az egész szigetbirodalom lezavart méhkasához hasonló. — Szerte az országban erődítéseket építenek és mindent megtenni igyekeznek, hogy az ellenséges haderőnek a kikötőkben való partaszállását megakadályozzák. Talán már a közeli hetek, vagy csak napok megmutatják, milyen eredménnyel.

Az európai közvéleményben egyre erősödik az a felfogás, hogy Olaszország a maga érdekeinek megvédésére a közeljövőben szintén a r e c b a száll. Nemzet-

A magyar könyv.

Tizenkettedik esztendeje, hogy a magyar írók és a magyar kiadók közös elhatározással kivonulnak június első napjaiban a magyar városok utcáira s hevenyészett sátrakban, az írók jelenlétében tárják fel az olvasók előtt a magyar szellemi termés kincseit. Tizenkét esztendő alatt a könyvnapok jelentősége ünneppé magasztosodott s az elmúlt évtizedben megmutatkozott igazi jelentőségük. Ezek a napokon, a köznapok gondjai közepe, a nemzet mintegy felocsudik és ráeszmél az utca embere is a magyar könyv nemzetmentő jelentőségére. Ezért köszöntjük szeretettel ez évben is a könyvek megrakott asztalokat, állványokat az utcán és a könyvesboltokban.

A könyvnapok igazi feladata, hogy a klasszikus magyar irodalom remekeit ez alkalomra kiválasztott, rendkívül olcsó és jóminőségű kiadásban eljuttassák olyan olvasó tömegekhez is, melyek addig nem tudták megszerezni a drágább kiadványokat s ugyanakkor olcsó propaganda kiadásban megismertessenek a nagyközönséggel mindent, ami a korszerű irodalmi termékek közül érdemes a nagy tömegek érdeklődésére. A kezdet alkalmi félreértései után a magyar kiadók fellelkesültek a könyvnapok nagy, nemzetnevelő lehetőségét s most már nem mulik

el a magyar szellemnek ez a hármasságnapja, hogy kiadóink ne bocsássák a magyar irodalom valamely becses művét olcsó kiadásban a nagyközönség rendelkezésére. De ami mindennél fontosabb, hogy e napokon a magyar társadalom minden rétege kénytelen ráeszmélni a magyar könyv nemzetmentő erejére, a magyar irodalmi kultúra nyelvet védő, országot építő jelentőségére.

Amikor a világon nagyhatalmak viaskodnak, kis nemzetek fokozott felelősséggel eszmélnek rá a maguk nemzeti egyéniségének becsére. Egy nemzet egyéniségét két mozdulattal fejezi ki legkézzelkenyebben: a mozdulattal, mellyel a könyvet tartja kézben, vagy a másikkal, amint a kardot forgatja. A magyar nyugodtan áll ezeréves őrhelyén a világokat rengető nagy átalakulások közepette. Kardja megint élesre fent és biztos kezek markolják a magyar fegyvert; de kultúrájának is híre ment a világban s másik fegyverünk, a könyv, cáfolhatatlan bizonyítja a nagyvilágban nemzeti egyéniségünknek. A magyar könyvek külföldi kiadásai mind sürűbben követik egymást s bizonyítják a világ előtt, hogy a magyarság Kelet és Nyugat kapujában ma is hűséges nagy feladataihoz, őriz és épít egy kultúrát, amely sajátosan nyugati és

magyar. A magyar könyv zálog a világban, hogy nemzeti egyéniségünk fejlődik a végzetes és sorsdöntő eseményekkel telített, igazán történelmi időkben is. A magyar könyv tanúság a világ szemében, hogy a magyarság erősebben áll ma őrhelyén, mint valaha is a történelemben s nyelvében, szellemében, világnézetében rendíthetetlenül magyar, mintsem hogy nemzeti egyéniségét bármilyen botor vita cáfolni tudná.

A magyar szellem háromnapos ünnepén találkozik a könyves-sátrakban a megpróbáltatásokban edzett egyetemes magyarság szellemisége. Ezért ünnep számunkra ez a három nap, sokkal több, mint alkalmi és népies üzleti lehetőség a magyar betű számára. Ünnepe, mert bizonyítja, hogy egy korban, mely szereti hangoztatni a pusztai erőszak, az ököl fölényét a szellem fölött, a magyar szellem hűséges maradt nagy nemzeti és európai hagyományaihoz. Ünnepe, mert bizonyítja a világ előtt, hogy a magyar kéz, mely csak a közelmúltban bizonyította be újra, hogy tiszteletet parancsolóan tudja forgatni ma is, mint a történelmi múltban, a kardot, hűséggel tartja magasra továbbra is minden országépítő kultúra másik leghatalmasabb fegyverét, a könyvet. S a világ tisztelettel pillant egy nemzet felé, mely ünnepi öntudattal tárja fel a világnak szellemi egyéniségét, magyarsága jellegét, a betűbe rögzített magyar nyelv és szellem kincseit. -y-n.

közi sajtóhangok szerint ez a cselekedete egyidejűleg fog megtörténni a németeknek Anglia ellen indított közvetlen támadásával. Olasz külpolitikai körökben nem titkolják, hogy Olaszország álláspontja már túlhaladta a fegyveres semlegesség meghatározását. Napról-napra erősebb olasz hangok követelik, hogy helyzetét a Földközi tengeren földrajzi és népi súly-

nak megfelelően értékeljék és most ezt gyakorlatilag is keresztülvinni szándékozik. Harca a külföldi sajtóértékelések szerint, függetlenül a német birodalomtól és csupán abban lehetne párhuzamot vonni, hogy mindkét hatalom jogosnak és elsőrendűnek tartott életlehetőségeit igyekszik a maga számára biztosítani.

Olaszország a maga csatáit te-

hát csupán a Földközi tengeren vivná meg és a Balkán továbbra is kikapcsolt rész maradna. Olaszország és Oroszország között megbeszélések folytak, melyeken lesegezték álláspontjukat Délkelet-európát illetően és a sajtóértékelésekből az derül ki, hogy mindkét részről megállapodtak, hogy ragaszkodnak a Balkán félsziget statusquojához.

Az olasz szabadidő mozgalom.*

(DOPOLAVORO)

Irta és az Orsz. M. Bányászati és Kohászati Egyesület

salgótarjáni osztályának ülésén felolvasta

dr. Zemlénnyé Imre bányafőorvos (1940. IV. 20.)

II. RÉSZ.

A Pontini mocsarak az Appenninek és a tenger között kb. 75. km. legnagyobb hosszúságú és 25 km. szélességű területen fekszenek. A lecsapolás azért nem sikerült előbb, mert a mocsarak egy része a tenger szintjénél mélyebben fekszik. A vízlevezetés műszaki nehézségét három vízszint és egy hatalmas vízátemelő telep létesítésével oldották meg, melynek legnagyobb átemelési magassága 5.2 méter. A szintkülönbség a középső és alsó szintvonalon öntöző csatornarendszer létesítésére adott módot, ami a gazdálkodás üzembiztonságát és jövedelmezőségét nagy mértékben fokozza. A lecsapolás óriási munkája részben a munkanélküliség leküzdését szolgálta, részben a közegészségügyet, földreformot, frontbarcosok elhelyezését, többtermelést, szociális és nemzetnevelő céllal. A létesített parasztbirtokokat sokgyermekes és rátermett, tehát kellően kiválasztott frontharcosok kapták, teljesen kiépítve, felszerelve és megszervezve, úgyhogy a birtokbábelhelyezés nem a kezdeti nehézségekkel való keserves és kétes kálváriával, hanem a rögtön termelő és kereső munka lehetőségét. Ezt mindenre kiterjedő szervezés és vezetés tette lehetővé. A csatornákat és öntözősi lehetőségeket már említettük. Az itatóvályuk kutjaiból szélmotor szívattyúzza a vizet. A fűtők aszfaltosak, a mellékutak kőves (makadám) rendszerűek, a tanyák a mellékutak közelében fekszenek, a kiválasztott földmunk

legfeljebb pár száz méter hosszúak. A természetértékesítés szövetkezeti alapon történik, a gazda nyakán tehát nem marad áru, illetve termény, értékesítési gondjai nincsenek. A gyermekek kerékpáron vagy autóbusszon járnak iskolába, a művelődésről a Dopolavoro szervezetén kívül kérdések megoldásáról a körzeti politikai párttitkár és a mellé rendelt katonai parancsnok közös egyetértésben gondoskodnak. Az egész terület földtani viszonyai nem egyformák, így azon a különböző talajoknak megfelelően, különböző gazdálkodás folyik. Láttunk legelőt, szántót, erdőt, konyha és gyümölcskertészetet. Jellemző az olasz mezőgazdaság gyors alkalmazkodási képességére, hogy a nép-szövetségi szankciók hatására azonnal cukorgyárat építettek, a legkorszerűbb berendezéssel és gondoskodtak a megfelelő nagyságú földterület répával történő bevetéséről. A tanyaépületek emeletesek, földszinten van a konyha, istálló, az emeleten a szobák. Villany mindenütt van, ára igen olcsó, átszámítva 14 fillér K. W. O.-nként. Ez persze csak megértő közmű-politika és vízi erőművek mellett lehetséges. Az egyik család tanyáját is bemutatták, ahol minden téren mintaszerű viszonyokat, jólétet, megelégedettséget tapasztaltunk. Jól felszerelt konyha, telekamra, izlésesen terített ikeháza, négy lakószoba, rendes tisztá butorzat, a szobákban mosható műköp-padló, egész-ségtől duzzadó, gyönyörű kisgyermek. Négy testvér kapta a birtokot, A velünk

levő hölgyek az ételleket is megkóstolták és igen ízletesnek találták. Az istálló cementpadlós, benne fehér ökrök és tehenek, az ölből yorkshirei sertés, a ház körül baromfiak. Tisztaság rend mindenfelé. A háztetőn rádió-antenna, az udvarban korszerű beton trágyatelep, vízelet kuttal, mellette árnyékszék, hogy az emberi ürülék se vesszen kárba, hanem trágyázásra legyen felhasználható. A földek sarkán több helyen méz-iszap rakásokat láttunk, ami a cukorgyár mellékterménye és úgy messzegény talajok, mint a szikesek feljavítására kiválóan alkalmas műtrágya. Érthető, hogy a cukorgyár közelsége az állattartás, tejtermelés szempontjából igen előnyös, mert a répatermelőknél törkölyt, szárított répaszeletet és melaszt ad a beszolgáltatott répamennyiség arányában. A szántóföldek jórészen szemtermelésűek, az a Mussolini által hirdetett buzacsata, amely az önellátás egyik fontos követelménye. A gyümölcsösökben a növényvédelmi szerek bőséges és szakszerű, lelkiismeretes alkalmazása látható. Feltűnő volt, hogy az utak, árkok szélén gazt, ugart, parlagot egyáltalában nem lehetett látni. Ez részben arra mutat, hogy a tulajdonosok a földet a legnagyobb gondnal és szorgalommal művelik részben az ellenőrzés és vezetés pontosságára, szigorúságára utal. Az összes tanya birtokosai 4-12 gyermekes hadviseltek kapták, Olaszország minden részéből. Így a birtokok hazai viszonylatban világi rendnek és telkeknek felelnek meg. A pontini mocsarak lecsapolása, termővé tétele és a létesített birtokok kiosztása tehát hazai szempontból egy földreformnak felel meg, amely a legnagyobb mértékben tanulságos, mert nem rövidítette meg a földek birtokosait és nem csökkentette a felosztott birtokok termés-eredményét, nem fosztotta meg kegyesétől a földle-

Meghívó.

A hősök ünnepével együttesen folyó évi június hó 2-án d. e. 11 órai kezdettel tartjuk a Szent Imre helyen felállított Országzászló felavatását melyre a város és környékének hazafias közönségét van szerencsém meghívni.

Bizom abban, hogy a város közönsége, mint a multban, a jelenben is megjelensével — még némi fáradság árán is — tanujelét adja hazafias érzületének.

Dr. FÖRSTER KÁLMÁN s. k. polgármester.

Műsor: 1. Hízekegy. Éneklik az egyesített dalárdák, vezényel: Ursutz József. 2. Kozma Andor: Jaj a győzteseknek... Szavajja Jakab Sándor, a Turul Szövetség Tarján Bajtársi Törzse dominusa. 3. Sztára S.: Magyar Zsoltár. Éneklik az egyesített dalárdák, vezényel: Vilezsál Richárd. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Urmánczy Nándor, az Országzászló Nagybizottság elnöke. 5. Ammer J.: Nem, nem, soha... Éneklik az egyesített dalárdák, vezényel: Csanády Miklós. 6. Az

országzászlót átveszi: dr. Förster Kálmán polgármester. 7. Himnusz. Éneklik az egyesített dalárdák, vezényel: Vilezsál Antal.

Az ünnepély napján az istentiszteletek reggel 9 órakor kezdődnek.

A diszórtséget a Frontharcos Szövetség adja.

Házainkat lobogózzuk fel gyászfátyolos nemzeti színű zászlókkal.

Június 1-én este 8 órától 9 óráig az egyesített cigányzenekarok a Főterem hangversenyeznek, az Országzászlónál felhangol a kegyelet tüze és tárogató sir fel.

A országzászló gyalog megközelíthető: a Karancs-utcában lévő (Bányász-utcával szembeni) kereszttől, a Kálvária feljárón át, a Liget-utca végén és a városi kiosk mellett felvivő turista utakon. Száraz időben lovas-kocsival a Vadaskertpusztán keresztül.

Az ünnepélyt kedvezőtlen idő esetén is megtartjuk.

MANSz. beszámoló.

Összinté örömmel jelentjük, hogy ismeretterjesztő előadásaink sikere minden várakozásunkat felülmúlja. A MANSz. asszonyai megéreztek a tanulni vágyók ki nem mondott kívánságait és a legnagyobb szeretettel és fáradságot nem ismerő buzgósággal terveztek és rendezték meg az ismeretterjesztő előadás-sorozatot, amit eddig nem ismert Salgótarján közönsége. Tagadhatatlan, hogy nagy izgalmossal vártuk a megértést és sikert, annál is inkább, mert szegényebb sorsú asszonyainknak akartuk nyújtani ezt a szórakozást és oktatást. Jóleső érzéssel látjuk, hogy megértettek. Sikerült az előadók személyeinek kiválogatása is (eddig Horváth Károlyné, Halmos G. Ottó hitoktató, Bender Károly ny. ig. tanító, Barcs Károly tanár, dr. Zemplényi Imre főorvos és dr. Olay Andor) kik a legvonzóbb modorban, kiváló gyakorlati érzéssel találták meg a megfelelő hangot és nagy sikerrel vezetik az előadásokat. Az előadások vonzóerejét nagyban fokozzák a minden alkalommal bemutatott népművészeti és kulturális filmek is. Az eredményen felbuzdulva, terveztük

egy új sorozat megkezdését, a jelenlegihez hasonló módon és céllal.

Külön kell megemlékeznünk arról a bensőséges ünnepélyről, mellyel a MANSz. leánykore áldozott Tormay Cecile emlékének május 16-án. Elnöknőjük Mészáros Julia vezetésével rendkívül magas színvonalú ünnepélyt rendeztek Mészáros Julia üdvözlötte a Szent Erzsébet Nőegylet megjelent vezetőit, a többi vendégeket és a jelenlevőket. Hunyár Mária magávalragadó módon szavalt a „Bucsuztató” című költeményt. Milassy Cila társelnök Tormay Cecile életrajzát írta és olvasta fel. A gondos előtanulmányokkal készült és finom föllal megírt életrajzot a hallgatóság feszült figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta. Koppány Mimó egy Tormay Cecile emlékeversel szavalt megkapó hatással. Rükschloss Józsa szemelvényeket olvasott fel a „Bujdosó könyv”-ből. A gyönyörű részletek nemcsak a hallgatóságot, hanem magát az előadót is könnyekre indították. Követésre méltó példáját adta a Leánykör a testvéregyesületek közti baráti együttműködésnek is, amikor az általuk

gessé vált gazdasági cselédeket, hanem új földet, új munkaalkalmat, új birtokot és új önálló birtokosokat teremtett. Ezeket gondosan megválogatta, megszervezte, boldogulástukra biztosítja, őket minden téren összetartja, tanítja, neveli, támogatja és gondozza.

A mocsárvidék központjait városok alkotják, amelyek szintén boszorkányos gyorsasággal létesültek és indultak fejlődésnek. A fasiszta állam a biztosító intézeteket kényszerítette arra, hogy tőkéske építkezésekre fektessék és a létesített középületek jó része így született meg. A városokban székel: katonai, politikai, közigazgatási, közegészségügyi vezetőség, a megfelelő szociális, kulturális intézményekkel együtt. Itt vannak a nagy gabona-raktárak, bankok, a termelési, fogyasztási és értékesítési szövetkezetek. A központi fekvésű Littoriában 50 ágyas kórház működik, osztályokra való tagoltság nélkül. A szakorvosi rendeléseket Rómából hetenként többször kijáró szakorvosok látják el. Az egész körzet vezetője a párttitkár, aki a fasiszta elveknek megfelelően jól megválasztott, munkaképessége teljében levő 35 éves ember. Vonzó egyénisége, kiváló szónoki tehetősége, közvetlensége nemcsak népének apraját-nagyját hódította meg, hanem bennünket is, főleg a hölgyek voltak tőle elragadtatva, bár egy szavát sem értették. A városok fejlődését az biztosítja, hogy az új telkeket először közművekkel látják el és csak teljesen rendezett állapotban (ut, víz, villany, csatorna) kerülnek kiosztásra. A hatóságok érintkezése a felekkel közvetlen és a kölcsönös megértésen, bizalom alapul. A külön-

böző adatokat Karfothek rendszerben tartják nyilván, a szükséges tanácsot szakemberek adják a hozzájuk fordulónak. Az összes épületek ujak, korszerűek, éppen ezért világosak, tiszták és rendesek. Az új, fasiszta, olasz szellemet tükrözik, a festői rendtelenség és édes semmittevés helyett. Az egységes irányítás, tervszerűség egyben a jövő fejlődést is megszabja, úgybogy az egész település ment marad azoktól a sokféle bajtól, amelyek a régi üzemek és lakóhelyek rendezését megnehezíti.

A délután Sabaudiában töltöttük, ahol láthattuk az új városka jellegzetes életét. Először evezős verseny volt, melyen az ott kiképzés alatt álló fasiszta tengerészifjúság vett részt. 20 evezős, fix pados csónakokban ültek, a verseny a fasiszta céloknak megfelelően összetett volt, abba beleszámított az evezés, kikötés, vitorla-felszerelés és vitorlázásban elért eredmény is. A versenyzők ágyulövésre indultak és a fél város lelkes biztatása mellett küzdöttek. Utána a város főterén hasonlóan nagy közönség előtt a kisgyermekek kerékpárversenye folyt le, mésszel jelzett tekervényes utvesztő pályán, amelynek végigfutása nagy ügyességet kívánt. A legkisebbek 4 évesek voltak, jellegzetes fekete egyenruhában, arasznyi átmérőjű kerekekkel felszerelt, apró kerékpárokon. Bámulsatos volt az apróságok gyors, biztos, öntudatos mozgása és viselkedése. A verseny katonazene és a nézőközönség lelkes üljongása mellett folyt le. Persze minden induló díjat kapott, valami kedves, díszes és ehető húsvéti ajándéktárgy formájában. Hölgyeink majd megették a komo-

készített 60 drb. szebbnél-szebb kézimunkát szeretettel felajánlotta a Szent Erzsébet Nőegyletnek jótékonycélu népi-ünnepélyének sorsolásához. Az adományt Schreiner Jenőné megindult szavakkal és könnyes szemmel vette át.

A Leánykör ünnepélye után dr. Förster Kálmán elnök a résztvevő hölgyeket meghívta sziklakertjének megtekintésére. Mindenki igaz gyönyörűséggel szemlélt a virágompában álló sziklakertet, mely a középhegységi és havasi flóra minden szépségét kínálja a látoga-

tónak. A kertlátogatás egy feledhetetlenül kedves akkorddal zárult le. Dr. Förster Kálmán a lótoronyban berendezett kis magyar szobában vendégül látta asszonylárásait és bucsuzáskor mindenkinek két szál tulipánt nyújtott át, mint a szeretet és a magyarság szimbólumát. A szemekben ismét megcsillantak a könnyek és minden hazatérő asszony úgy érezte, hogy lélekben gazdagabban, megújult hittel nyitja be az otthon ajtaját.... R. né

Hírek és különféle

1920 június 4.

Kedden lesz husz esztendeje, hogy a magyar nemzetnek meg kellett tanulnia ezt a szót: Trianon. Addig csak annyit tudtunk róla, hogy ez a kecses hangzású szó egy boldogtalan francia királyné kerti kéj lakát jelenti, a Lajosok rokokó pompájú Versaillesében, ahol szökőkutak zenélnék és évszázados fák lombjai sutognak.

1920 június 4.-e óta, Marie Antoinette kertilakónak neve, ugyanannyit jelent a magyar fülnek és szívnek, mint amikor azt halljuk, mondjuk vagy olvassuk: Mohács. Micsoda embertelen szörnyűségnek kellett történnie ebben a királyi lakban, hogy neve, amely azelőtt legfeljebb menüettré típedő dákák és gavallérok képzetét keltette az emberben, egy egész nemzet számára az iszonyat és gyász ugyanolyan fogalmává változott, mint ama „hősvértől pirosult gyásztérre.” Még azt a házat is, ahol gyilkosság történt, messze elkerülik az emberek, ám ebben a Trianon nevű kerti kastélyban egy egész országot daraboltak fel, egy egész nemzetet itéltek lassu pusztulásra és ennek az országnak gyermekei, ennek a nemzetnek tagjai most már sohasem mondhatják ki többé a Trianon nevet anélkül, hogy meg ne borzonganának és kezük ökölbe ne szoruljon.

Husz éve tudjuk ezt a szót, amely most már örökké benne marad a magyar szótárban, nem azért, mintha a „békemű”, amelyet ott ácsoltak össze Trianonban, mint a magyar nemzet halálós kereszttjét, örökéletű lehetne, hanem mert a trianoni béke embertelen gonoszságát és azt a mérhetetlen szenvedést, amellyel ez a szerződésnek csufolt parancs a magyarságot sújtotta, örök időkre feljegyzi a történelem, azoknak a végze-

tes bűnöknek sorában, amelyeket sorsdöntő pillanatokban olyan megtévedt államférfiak és diplomáták követtek el, akik pedig a világ jobb jövődjét intézni és irányítani lettek volna hivatottak.

Trianonban azt hitték: eleve senki se tehetett egy nemzetet és csak legutóbb derült ki, hogy ez a nemzet igenis ki tudja ázni magát sirjából. A trianoni béke tizenkilencedik évében meglazultak annak a sarkok alapjai, amelyre ez a név van véste: TRIANON 1920. — a sirboltban már dereng és nemcsak a reménységnek az a mécsvilága, amely huszadik éve lobog, hanem az igazság és jóvátétel hajnalsugarai is beszüroődnek immár az élve eltemetülthez. A Trianonban ebek harmincadjára juttatott magyar felvidék és a Kárpátalja immár visszatért és megint magyar....

Am Trianon napján mindig emlékezzünk és imádkozzunk. Hintsük el az emlékezés, az áhitat egy-egy szál virágát nemzeti kegyhelyeinken: hősi halottaink emlékszozáron, a félárbocon lengő Országzászlón vagy a hősök sírjain a temetőkben és a virággal együtt tegyük le újra és újra azt a szent fogadalmat, hogy nem nyugszunk és nem felejtünk, amíg ez a szó: Trianon, nem lesz többé egyéb, csak fájdalom emléke a boldog magyar szívekben. —y—n.

Szende Miklós evangélikus dékán elnöklete alatt az összes evangélikus tanítók hittanvizsgája június 2-án, délután 2 órai kezdettel lesz a kulturházban.

Esküvő. Szőke Makka és Horváth Lóránd dr. ma (szombaton) déli fél 4 órakor tartják esküvőjüket a salgótarjáni déli róm. kath. plebánia templomban.

A Szent Erzsébet Nőegylet által június hó 9 én a városi vendéglőben jótékony céljai javára rendezendő népi-ünnepély az eddigi népi-ünnepélyeket sokszorosan felül fogja mulni. A népi-ünnepélyvel kapcsolatos tárgysorsjáték nyere-ménytárgyai közül többet a Hangya kirkataiban mutat majd be a nőegylet vezetősége. Feltűnően sok az idén a szebbnél szebb kézimunka. Sorsjegyek darabonként 20 fillért a nőegylet vezető tagjainál még kaphatók. A bányatelepi elemi iskola tanulóinak szini előadása szenzációs lesz. A felállítandó élelmiszer- és italos sátrak olcsó áron fogják a közönséget kiszolgálni. A népi-ünnepélyen a szürke fiúk jazz zenekara játszik. A népi-ünnepély d. u. 4 órakor kezdődik és belépti díj 20 fillér.

Szolgádisták bányaiskolás nővendégeit avatják vasárnap 2-án d. u. fél 3 órai kezdettel a déli plebánia templomban. — 4 órakor a felavatottak műsoros előadást tartanak a Kat. Körben.

Kerti ünnepély a városi ki-osztkban. Az Evangélikus Nőegylet június 2-án délután 5 órától a városi ki-osztkban a tanulóifjúság hittanvizsga utáni meguzonnáztatásával kapcsolatban juni-álist, kerti ünnepélyt rendez, amelyet az Ifjúsági Egyet táncszámai vezetnek be s amelyben minden érdeklődőt szívesen lát az Elnökség.

A nemzetsédelmi előadások keretében folyó nagyszerű és hasznos tudnivalókról minden pénteken d. u. 6 órakor a mozgószínházban kaphat tétjekoztatót mindenki. A gyakorlati előadásokat a Mansz. rendezi.

Salgótarján és Vidéke Méhészegyesület f. év június hó 10-től 15-ig méhészeti tanfolyamot rendez. A tanfolyam előadója Éberlein Antal m. kir. méhészeti felügyelő. Tekintve a tanfolyam közhatalmú voltát, felhívjuk a t. közönséget, hogy a tanfolyamra jelentkezzenek egyesületünk titkárnál (Daubner János, művezető, Acélgár.) Elnökség.

Ami ma megtéhet ne halassza holnapra, mert június hó 3-én van a m. kir. állam-sorsjáték húzása, s ha elfelejté megvásárolni a sorsjegyet úgy azon nem vehet részt, pedig a főnyeremény 40.000 ar. pengő.

Az első bérnialás az északi plébánián.

Verőfényes májusi napsugár mosolygott szombaton, f. hó 25.-én a püspökvaró hívók seregére. Az északi plébánia mindenegyes tagja rendkívüli buzgalommal tevékenykedett, hogy főpásztort tiszta lélekkel és fényes külsőségekkel fogadhassa akkor, amidőn a fiatal egyházközség kapuihoz első alkalommal érkezik hivatalosan azért, hogy őket hitbeli életük további építésében megerősítse.

A Füleki utca és a Rimamurányi-utorkolatánál az acélgyár által emelt és impozánsan díszített diadalkapunál a papság s a polgári hivatalok képviselői, valamint a teljes létszámban kivonult városi tisztikar élén dr. Förster polgármester fogadta a Füleki felől gépkocsin érkező rozsnói püspököt.

A fogadtatás után a főpásztor a zászolodiszbé öltözött utszakaszon és a hívók sordala között a ferencesek plébánia templomába vonult kíséretével. Az egyházi fogadtatás után a püspök a főoltárhoz lépett és a közös ima után P. Réz Marián plébános házlónök üdvözölte őt, — beszámolván a hívók buzgóságáról s jelentést tett azokról is, akik októberben kerültek a hitéletbe. A főpásztor a jelentést meghallgatván, elismeréssel adózott az egyházközség rendkívül élénk munkát visszatükröző igyekezetének és látható teljesítésének, majd megköszönvén a ki-fejlesztett buzgalmat, a hívókkal együtt imádkozott az egyházközség hívőit és minden szereteteinkért, akik már elhaltak közülök.

A templomból a kolostor kulturházába ment a püspök, ahol fogadta az állami, városi és egyéb világi testületek és a hitbuzgalmi szervezetek tisztelő küldöttsége. A polgármester a város egész közönsége s az összes állami, városi közhatalóságok képviselőiben, bensőséges szavakkal üdvözölte, mint a rozsnói egyházmegye főpásztort, úgy szintén Karattur Antal gyárigazgató az egyházközség és a gyári munkásság képviselőiben, majd dr. Jánosy. Odönne az oltáregylet és a nőegylet képviselőit különös közvetlenséggel és hazafiassággal fogadta a főpásztort. A ferences harmadrend, a rózsafüzér és legényegylet stb. képviselői mindmegannyi örömteljes és buzgó hitéletet mutató szeretettel üdvözölték a bérnialásra érkező püspököt, aki a zsúfolásig megtöltött kulturház nagyertermében

megjelent küldöttségeknek viszonzta az üdvözléseket és megköszönte a bensőséges tiszteletet és szeretetsugárzó fényes fogadtatást, majd kíséretével a rendházba vonult vissza.

Este fél 9 órakor a rendház előtti térségen sok ezer ember hallgatta végig az acélgyári zenekar és a két dalárda gyönyörű műsorszámait. A színes lámpák, a ragyogó kivilágítás felejthetetlenül szép miliójében dr. Figus Béla városi főjegyző, Credo elnök izzó, hazafias lelkesedéstől áthatott beszéde belemarkolt a bizó magyar lelkekbe:

A mának embere az élet és halál választó ösvényén áll. Egyik oldalon a végtelen Isten kezének alkotása bontakozik ki a tavasz pompájában, hogy szépségével áhítatra és csodálatra indítsa a lelkeket, hogy a maga fenséges zenéjével békére, megértő szeretetre kényszerítse a földet és lakóit.

A másik oldalon az Istent vesztett népek vad tivornyája tombol s az ágyuk és bombák robbanásával nemzet és embereikkel szórja tele a földet. A hörgő halál borzongatja végig a lelkeket, az özvegyek és árvák, anyák, gyermekek, hitvesek fájdalma von gyászleplett az Isten kéklő egére és milliók könnye sir bele a sötét éjszakákba....

Ebbe a szomorú valóságba állítom bele a Nagyméltóságodat köszöntő és ünneplő salgótarjáni testvéreimet és tekinthetők oda fordítom a népek temetőjében husz évvel ezelőtt megásott nemzet-sirra, melybe Trianon átkozott keze kényszerítette a mi édes hazánkat és így idézem lelki szemeink elé a magyar szent-év csodáját.

Áldja meg az Isten Nagyméltóságodat, áldja meg minden jó szívet hazatért testvéreinket és a föld minden magyarját és engedje meg, hogy erőt merítve a felvidék példájából, tudjuk úgy szolgálni hazánkat, hogy a mi anyánk csodája mielőbb eggyé ölelje a még mindég rab magyar földet a boldog nagy magyar hazában.

Áldja meg az Isten Nagyméltóságodat és engedje meg, hogy főpásztori munkája és hívei imádsága nyomában arasson diadalt a meggyőzött földön Isten békéje...

A nagyszabású beszédre a püspök válaszolt a népek, nemzetek fölött álló emberszeretet melegevel, megköszönve az üdvözlést és hithűséget kérve.

Ezután szép rendben elvonultak zeneszóra a kivezényelt leventék, cserekeszek és ünnepi hangulatban sokáig bulizott még a tömeg az acélgyár gondozott, virágos szép lakóházai között.

Ragyogó, napsütéses vasárnapon folyt le a bérnialás a templom melletti fasorban. A püspök nagy kísérettel, teljes ornátusban, mormoló imák és éneklő hívek sordala között haladva, festői és felemelő látványt nyújtott. A templom felé eső oldalon a fiúk, a másik oldalon a lányok, nők hosszú sora példás rendben fogadta a bérnialást, melynek befejeztével a templomban egyszerre áldotta meg a püspök a több mint 1000 bérnialkozót.

Az ünnepi díszebéd asztalánál Pater Herman Hermenegild, ferences tartományfőnök a Pápára és a Kormányzóra mondott mélyen szántó s az istenfélelemmel párhuzamosan haladó hazafias érzelmeiktől áthatott, gyönyörű pohárköszöntőt, majd klasszikus latin nyelven a főpásztort köszöntötte. Utána Horváth tanácsnok, polgármesterhelyettes a város közönsége és a polgármester nevében, Karattur Antal gyárigazgató pedig az északi r. kat. egyházközség és az összes gyári alkalmazottak képviselőiben.

Az elhangzott pohárköszöntők után a főpásztor emelkedett szólarra és meleg szavakkal köszöntötte meg a kitüntető üdvözléseket, majd rendkívüli közvetlenséggel adózott Páter Réz Marián plébános tevékenységének, aki az egyházközség lelki vezetése mellett a plébánia székházának, különösen a templomnak meglepőtelmesen oly érdemeket szerzett magának, amelynek értékeit ezen alkalommal is főpásztori elismeréssel könyvelte el javára.

Páter Marián szerzetési szerénységgel, néhány rövid szóban köszöntötte meg az őt ért kitüntetést. Az ebéd befejeztével a főpásztor és kísérete Salgóra ment, ahol a salgói bányászok lelki gondozását szemlélte meg, utána pedig Székelyre utazott.

Szép és felemelő látvány volt vasárnap délután 3 órakor az ovodás gyermekek és csecsemők megáldása a templomban, melynek feljárata elé a gyermek-kocsik tömege hozta a mosolygó, vagy álmos, esetleg síró, kis angyalkeket, akikre a püspök simogató keze kérte le az Isten áldását.

40 ezer

pengő igen sok pénz, de könnyen hozzájuthat, ha idejében gondoskodik arról, hogy beszeresse államsorsjegyet.

Húzás már **junius 5-én**

A sorsjegy ára: Egész 3, fél 1.50 P.

Kapható minden sorsjegyhelyén és az összes dohány-töredékben.

Mindenkit szeretettel hív és vár a Szent Erzsébet r. k. Nőegylet junius hó 9-i jótékonycélú népi-ünnepély rendezése, mely a városi Liget-vendéglőben az eddigi ünnepélyeket elhomályosító pazar pompával és tárgysorsjátékkal talál megrendezésre!

A Szent Erzsébet Nőegylet tárgysorsjátékához illetve tárgyak beszerzéséhez eddig a következők járultak hozzá: dr. Baross József, Róth Flóris, dr. Schmidt Sándorné 20—20 P. Dr. Török Béla, Herczog Ede, Salgótarjáni Takarékpénztár 10—10 P. Gelyi István 5 P. Bányagazgatóság 3 csille szén. Mansz leánykör 60 drb. kézimunka. Bárány Solymossy uradalom 2 drb. bárány. Biheller Jakab 1 thermos. László György 2 gyermek retikül. Sey Tamásné gyermekjáték. Salgó Lőkörjár 1 üveg cognac, 1 üveg likör. Keszler Mátyás 1 üveg pezsgő. Népbank 2 drb. rajzkönyv. Dr. Takács Adolfné levélnyomó és itató. Kárpáthy Antal 3 drb. kefe. Alpár Gyula 6 személyes csi-szolt vízes készlet. Grün Mór 1 doboz babapiskóta, 3 csomag tészta, 1 suroló kefe, 3 drb. szappan. Révay Sándorné 10 kg. nullás liszt. A halászsátorhoz a következő adományok érkeztek: dr. Lapsánszky Jánosné 5 drb. Schultész Alfrédné 6 drb. Katanek Rezsőné 7 drb. Sey Tamásné 11 drb. Korompay Lajosné 25 drb. Schreiner Jenőné 7 drb. Ruzsnyák Istvánné 3 drb. Kárpáthy Dezsőné 6 drb. Deák Antalné 7 drb. Hunyár Adámné 3 drb. Kraft Jenőné 2 P. Fogadják a nemes adakozók a nőegylet vezetőségének hálás köszönetét.

Postai hír. Az 1940. év folyamán kiadásra kerülő új betűrendes távbeszélő névsor és az ehhez csatolt „Utmutató” részére a hirdetések felvételét a posta megkezdte. Tekintettel arra, hogy a távbeszélő névsor egyike a legelterjedtebb hirdetési eszközöknek, mindenki a saját érdekében cselekszik, ha hirdetéseit a Távbeszélő névsorban helyezi el. A kereskedelem és forgalom leghatékosabb előmozdítója a reklám. A távbeszélő előfizetőket a posta kiküldöttje személyesen felkeresi a hirdetések felvétele céljából. Felvilágosítással a helybeli postahivatal szolgál.

ÚJ IRÓGÉPET

kaphat régi írógépeért

VÉGH KÁLMAN

könyvesboltjában
SALGÓTARJÁN.

Szerkesztői üzenetek.

L. A beküldött cikkek személyi éle van és bármennyire igazak a panaszok a Kálvária és más ügyekkel kapcsolatban, egyelőre nem közölhetjük.

V. A szemináriumi felvétel a junius hó végén tartandó konkurrenson történik. A megnevezett gazdasági viszonyok miatt a középiskolák felső osztályában nagyon kevés lehetőség van felvételre, leginkább érettségi után vesznek fel kis-papokat teológiára, amikor már a hitvallásról annyira amennyire megnyilvánul.

Tanuló!

Felvétel!

Árpád cukrász!

Meghívó. A Salgótarjáni Északi Plébánia Szivgárdája 1940. évi junius hó 1-én szombaton este 8 órai kezdettel az Acélgyári Olvasóegylet dísztermében templom felszerelési tárgyak javára színdarabot rendez, melyre mély tisztelettel és nagy szeretettel meghívja a nagybeeső érdeklődőket a Rendezőség. Szíre kerül: „A BÜVÖS TÁSKA” gyermekoperett 3 felvonásban. A kísérő zenét az acélgyári zenekar szolgáltatja, — vezényel: Urszult József karnagy. A táncokat betanította: Barabás Lili. Rendezők: P. Sebesyén Szaniszló és Visnovszky László. Helyárak: Fennartóthely: 1.50 pengő, I. hely: 1 pengő, II. hely: 80 fillér. Állóhely: 40 fill.

Főúrák utazás Szegedre. A f. évi junius hó 1-9 között tartandó XII. Szegedi Ipari Vásár, valamint Szeged szab. kir. város megtekintése, igen kedvező utazási díjszabással megoldható. A MÁV az Ipari Vásár alkalmával 50 % os me-netkedvezményt nyújt a vásárra utazó kö-zönségnek, mely kedvezmény az általa kibocsátott „Igazolvány” felmutatása elle-nében igénybe vehető. Az igazolványok 2 pengős árban, az Ipartestületben (8-12 óra között), Peész Árpád cukrászdájában és a MÁV-történi állomásán kaphatók.

Eladó

egy 180 négyzetlőles, szép-fakész házhoz az SBTC sportpálya közelében. Cím a kiadóban.

Bocsárlapostón junius 2 án este 8 órai kezdettel a salgótarjáni evangélikus ifjúság műkedvelő előadást rendez felerészben az árvízkarosultak javára.

Meghívó. 1940. junius 1-én fél 9 órai kezdettel az Üveggyári Olvasókör nagyertermében tartandó előadásra tisztelettel meghívjuk a mulatni vágyó közönséget. Szíre kerül: CIGÁNY PANNA népszínmű 3 felvonásban, dalokkal. Belépődíj: I. hely 1.20, II. hely 1 P, III. hely 80, állóhely 60 f. Előadás után tánc reggel 5 óráig. A tiszta jövedelem az árvízkarosultak javára fordítatik. Testvér gyere te is, mert a fillérideért nemcsak, hogy jól fogsz mulatni, de a bajleltalano- kon is segítesz egy-egy téglával.

Sakkhírek. Salgótarjáni Sakkör — Diósgyőri Sakkör közötti bajnoki sakk-mérkőzés a SBTC clubházban 5 1/2-4 1/2 arányú szép tarjáni győzelemmel végződött. Sakkozóink közül győzött Balázs, Bortnyik, Blánár, Simon és Aczél, míg Gábori döntetlent csinált. A II. forduló meglepetése az ózdiak jó eredménye a miskolciak ellen. Miskolc csak 5 1/2 4 1/2 arányban tudott győzni ellenük. A II. forduló után vezet Starján 13, 2-ik Miskolcz 11. 3-ik Diósgyőr 9, 4-ik Ózd 7 mattal. Starjánnak kilátása van az első helyre, ami az utolsó fordulón dől el. Sakkozóink Miskolcon 2-án mérkőz össze erejüket a miskolciakkal, akik multjakra tekintettel eddig a legesélyesebbeknek látszottak az első helyre.

Talált, elvesztett tárgyak. 1940. április 2-án a piactéren elvesztett egy sötétkék fehérbéléses kis táskában piros zippzárós pénztárca 20 P. tartalommal. Megtaláló jelentse a kapitányságon. — 1040. május 19-én a Szent Imre hegyen találtak egy pár barna bőrkeztűt. Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrkapi-tányságon.

Jó fogás. A mult hét 21-én éjjél előtt a szolgálatát teljesítő Zólyomi Jó-zsef rendőr midőn a Fő-utca 206 szám ház előtt ment el, arra lett figyelmes, hogy az Ábrahám Béla féle terményrak-tár irányából gyanus zörgés hallatszik. A rendőr megközelítette a raktárhelyi-séget és látta, hogy a raktár ablakán lévő vasrács le van feszítve, az ablak pedig be van törve. A helyzetből ítélve azon-nal tisztában volt azzal, hogy itt betörés-sel áll szemben, mire bekiállított a sötét-helységbe, majd pedig villanyzeblámpá-jával bevilágított, mire az elenkező abla- kon át egy férfi vetette ki magát és vad futással menekült a rendőr elől. A ren-dőr a menekülő betörőt üldözőbe vette, megállást kiáltott neki, majd riasztó lö-véseket adott le, azonban a betörő csak tovább menekült a szántóföldeken az üveggyár irányában. Az üldöző rendőr kb. 200 m-en át követte a betörőt, majd 2 pisztolylövést adott le a tettes után. Ennek eredménye volt, az egyik golyó a menekülő betörő talpába fúródott és láblején jött ki. Sebesülése után a be-törő eszméletét veszítve a helyszínen ösz-szeesett, azonban a rendőr elsősegélyben részesítette és beszállította a helybeli acélgyári kórházba. — A rendőrség a továbbiak során megállapította, hogy a tet-tenért betörő azonos Bernáth Imre 38 éves abasári lakos, többszörösen büntetett egyén személyével, akit legutóbb a szé-kesfehérvári törvényszék 11 évi szigorított dologházra ítél, büntetéséből 8 évet a soproni fegyházban töltött ki s csak pár nappal ezelőtt lett feltételeken szabadon bocsátva. A rendőrkapitányság a súlyo-san sérült betörőt a bgyamati kir. tör-vényszék rabkórházába szállította. A szol-gálatát lelkiismeretesen és buzgón telje-sítő rendőrt a rendőrkapitányság vezetője dícséretben részesítette.

SPORT

SSE—Ózdi MOVE 2:0 (1:0)

SSE pálya. 800 néző. Vezető: Lukács.

SSE: Barabás — Sümegi, Valentin — Maros, Kovács, Mester — Langár, Szabó II., Enoch, Kőszegi, Szafián.

Ó MOVE: Sztányi — Hoduli, Zentai — Bisztri, Miskolci, Dobos — Bíró, Anocska, Tóth, Albert, Felvidéki.

Az a kellemes meglepetés éri a közönséget, hogy változást lát a pálya szélén. Örségváltás az edző posztján. (Milyen elkésvé, mennyi keserű perc után következik ez be!)

Nagy irammal kezd a SSE és rohamait a 10. percben koronázza siker. Langár szépen centeréz és Enochnak nem kell a fejét fognia, mert hálába talál. 1:0. Kiegyenlítődik a játék, változik a veszély a két kapu között, de a nagy rohamok csak szögletekig jutnak el.

A II. félidőben ismét a SSE az írá-

nyító s már az 5. percben gól születik. Szabó 18 méteres szabadrúgása a gól. 2:0. A SSE rohamait Hoduli faulttal akasztja egy ízben a 16-oson belül, de Szabó II. a kapufát találja el.

A SSE lelkesen, szépen játszott és könnyen és megérdemelten győzött. (Ezt még nem a „változásnak” tulajdonítjuk, de tudjuk és várjuk, hogy majd az is meghozza a maga, gyümölcsét és a SSE arra a helyre kerül amit megérdemel és amit elvárunk tőle. S míg ez bekövetkezik, küzdjön a SSE 11-e szívvél, sok akarattal, hogy a 40 éves jubileumot ne az „NBB-ből kiesett” nem a SSE-bez illő tényével érje el!)

Jók voltak: Sümegi, Valentin, Kovács, Langár, ill. Miskolci, Dobos, Tóth.

SBTC—UAC 6:1 (4:1)

Ungváron folytatta az SBTC győzelmi sorozatát a csatársora pompás játékkal lehengerelte az UAC-ot. Góllövők:

Lackó 2 (egy 11-esből), Csiperda 2, Bor-sányi, Balázs.

SK Rusj—SSE 4:3

A jó hírű ruszin csapat „keserves” sőt 4:3 állásnál, a meccs végén a SSE gólaránnyal fektette két vállra a SSE-et, egy 11-est nem értékesített.

SBTC „ü” — HVSE 1:1

ELASZ. bajnoki. SBTC pálya. Vezető: Celtner.

Nívótlan, lagymatag játék. Az SBTC nem használta ki fölényét, csatárai tehe-

tetlenek voltak. Góllövők: Jákfalvi, ill. Pogonyi 11-esből.

A DIMÁVAG—PERECES

meccset tudvalevően a vesztes DiMávac megóvta. Óvása sikerrel zárult, a Diósgyőr megkapta a két pontot, a DiMávac azonban lovasias sportszerűséggel erről lemondott s a mérkőzés újrajátszását kérte.

Akkor figyelemmel kísérték a DiMávac „zöldasztal taktikáját”, amit az utóbbi években gyakorolt, csak bizonyára elszégyelltek magukat a DiMávacról alkotott rossz véleményük miatt. De, ha jobban belemélyed az ember a DiMávac e példaszzerű tettének vizsgálatába, meglepő megállapításokat tehet. Az új PTK—DiMávac meccs az SBTC—DiMávac összecsapása után lesz. Ha a DiMávac akkor győz, akkor a PTK meccset már elveszítheti, tehát könnyen ígérhet új találkozást. Ha veszít, akkor a PTK meccs

ismét nem számít, azon már nem mulik a bajnoksága, tehát ismét nincs „reszkir”. Egy eset lehet, ahol a PTK meccs döntő jelentőségű, ha az SBTC döntetlenül végzik. Ebben az esetben a DiMávac-nak biztosan győzni kell, de ily esetre gondolván sem „nagyított” az új kiállítás, hogy senki nem hiszi és a „mindig lehet meglepetést” leszámítva mindenki érzi, a PTK nem győz megint. Ez tehát a nagy sportszerűség egyik oldala. A másik az, hogy ezzel a téttel a vezetőség a saját játékosait doppingolja fokozottabb játékra, a sportszerűség tehát injekcióvá válik, a harmadik pedig az egész óvás-és újrajátszás vállalás — nagyon reklám ízű. Így is lehet nézni a DiMávac szokatlan sportszerűségét.

Bányamozgók híre. A selmecbányai, boldog békevilág diákleletét, a bányász és erdész akademikusok ottani vidám és meghatóan kedves életmóznatait és romantikáját írta meg Lovik Károly író A LEÁNYVÁRI BOSZOR KÁNY c. regényében. Ennek a kedves, megleghangú regénynek filmváltozatát mutatják be a baglyasaljai és pálfalvai bányamozgók június 2-án, vasárnap, három-három előadás-sorozatban. A régi és mindig visszatérő emlékek felidézésén kívül a szép tájfelvételek gazdagítják ezt a kitűnően megrendezett magyar filmet, melynek főbb szerepeit Szörényi Éva, Szombathelyi Blanka, Csontos Gyula, Há-mori Imre, Vaszary Piroksa, Apáthy Imre, Rátkay Márton, Bilcsi Tivadar, Pethes Sándor és Rácz Vali játsszák. A műsort „Lovasok előre” c. bravur film, „Csing a vadnyugaton” c. rajzfilm, valamint a Magyar és Fox világírádók egészítik ki. Az előadások mindkét helyen a szokásos órákban kezdődnek.

Jó házból való fiút

nyomdásztanulónak felvesznek.
Végh-nyomda Salgótarján.

Tavaszi napsütés az arcot szeplőssé teszi

Szeplőt, májfoltot szüntet: **Bubi szeplőkrém**Az arcot fehérre, simává teszi: **Bubi arccrém**Az arcot tisztítja: **Bubi szappan**Pattanást szüntet, zsirtalanít: **Bubi arcszesz**Az arcot megvédi a változó időjárástól: **Bubi puder**

Kapható:

SZÚCS RÓBERT
gyógyszertárban, Salgótarján

Kiadó! Kisterenyén a község háza mellett berendezéssel, lakással és raktárakkal jól bevezetett fűszer angró üzlethelyiség. — Felvilágosítást ad Kun Miklós Mátramindszent.

GYÁRI ÚJ ÉS HASZNÁLT ÍRÓGÉPEK

KÉNYELMES FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL KAPHATÓK

VÉGH KÁLMÁN

KÖNYVESBOLTJÁBAN SALGÓTARJÁBAN.

Salgótarján megyei város csatornázása. 8647/1940.

Kivonat versenytárgyalási-hirdelmény.

Salgótarján megyei város polgármestere a közszállítás költségei folyamatban levő biztosításának eredményétől függő joghatállyal nyilvános versenytárgyalást hirdet a városi szennyvízcsatornamű építómunkálataira, illetve szállításaira.

A létesítmény öt csoportra van felosztva, u. m.:

I. csoport: Csövek és csőidomok szállítása.

II. csoport: Felszerelési tárgyak szállítása.

III. csoport: Mélyépítési munkák.

IV. csoport: Szennyvíz-tisztító berendezés.

V. csoport: Gépészeti berendezés.

Pályázni lehet az összmunkára a szállításokkal együtt, vagy külön-külön az egyes munka, illetve szállítási csoportban részletezett teljesítményre, vagy tetszőszerint több csoport kombinálásával is.

Salgótarján megyei város közönsége, mint vállalatba adó fenntartja magának a jogot arra, hogy a fenti munkák megosztva is kiadhatók.

Ajánlat kizárólag csak a kibocsátott nyomtatványok felhasználásával tehető, minden adat kitöltésével.

Ajánlattételhez szükséges nyomtatványok Zarka Elemér tervező mérnök-nél Budapest VIII. Rókk Szilárd u. 8. sz. vagy a városi mérnöki hivatalnál vehetők át, ivenkint 20 fillér előállítási költség, megterítési költség ellenében. Ugyanitt rendelkezésre állnak a tervek betekintés céljából.

Bánatpénzül az ajánlati végösszeg 2% (kettő százaléka) teendő le a városi bási pénztárnál s a letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok 1940. évi július hó 2-án d. e. fél 11 óráig nyújtandók be a polgármesteri hivatalba s ugyanott 1940. évi július hó 2-án d. e. 11 órakor nyilvánosan kerülnek felbontásra. az ajánlattevők jelenlétében.

Az ajánlat:

„Ajánlat a 8847/1940. számú versenytárgyalási hirdetményben közölt szennyvízcsatornázás munkáira” címmel, zárt és lepecsételt borítékban a fentírt határidő lejártá előtt nyújtandó be a polgármesteri hivatalban. Felbontás után beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Ugyanígy mellőztetni fog mindennemű írásbeli, vagy szóbeli pót-, illetve utóajánlat.

Salgótarján, 1940. évi május 30.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester
m. kir. kormányfőtanácsos

APOLLO MOZGÓ

Június 1.-én, szombaton 5, 7 és 9 órakor,
2.-án, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor,
3.-án, hétfőn d. u. 5, 7 és 9 órakor

Bolvary Géza új mesterműve:

„1848” Mária Ilona

Június hó 5.-én, szerdán 7 és 9 órakor
6.-án, csütörtökön 7 és 9 órakor

A VESZEDELMEZ LANY

TÁRSADALMI DRÁMA.

Kiegészítésül: Fox híradó.

A gépkocsi jelentősége a hadviselésben.

A motorizálás korszakában a korszerű hadviselés sem nélkülözheti a gépkocsit. Sebességénél, rugalmas mozgásánál, lehetőségénél fogva, a hadsereg hadászati (stratégiai) harcászati (taktikai) mozgékony-ságát segíti elő.

A gépkocsi a mozgóharc egyik legfőbb eszköze. A megkerülések és átkarolások legkiválóbb szárazföldi tényezője, állásbancban, tartós harcállások és országúti csaták megtámadásánál az áttörések nagyhatású aláátmasztója.

A korszerű hadvezetés a gépkocsit mint szállítóeszközt és mint harceszközt alkalmazza.

Mint szállítóeszköz, a hadsereg élő (ember, állat) és holtanyagának (tűzgépek, élelem, lösz stb.) mozgására szolgál. Csapatállásokat és anyagutánpótlást hajt végre. E tekintetben kiegészíti a vasutat, a tömegszállítások még ma is nélkülözhetetlen főeszközét. A gépkocsi való szállítás egyszerűség és biztonság tekintetében bizonyos mértékig felülmúlja a vasutat, mert egyrészt az utárlózat nagyobb sűrűségénél fogva nincs annyira merev közlekedési vonalakhoz kötve, másrészt az esetleges forgalmi zavarok nem olyan nagyszabásúak, hogy azok a közlekedést huzamosabb ideig pótolhassák (például légítámadás esetén).

A gépkocsi szállításnak a gazdaságosság szabja meg a felső határát. 150 km-ig a gépkocsiszállítás kifizeti magát, azon felül már inkább a vasút gazdaságosabb.

A gépkocsiszállítást a világháborúban a franciák alkalmazták leginkább. 1914. szeptemberétől 1918 októberéig összesen 33.350.000 főt szállítottak, beteget, vagy sebesültet szállítottak. 1918. május 27 — június 16-ig vasúton 41, gépkocsin 63 hadosztályt csoportosítottak át a franciák. 1918 júliusában egyetlen napon 120.000 embert és 7.000 tonna hadianyagot szállított gépkocsikon a francia hadvezetés.

A gépkocsi hadi jelentősége mel-

lett bizonyít az is, hogy míg 1914-ben a franciáknak 6.000 gépkocsija állott hadiforgalomban, ez a mennyiség 1918 októberéig 97.300 darabra növekedett.

Harceszközként a gépjármű megfelelő átalakítással, (terepjáróvétel csuklós tengely, hernyótalp által) mint harc-kocsi, vagy páncélgépkocsi kerül alkalmazásra a gyorscsapatoknál (motorizált, mechanizált vagy motomechanizált alakulatok.)

A korszerű hadviselés ma már el sem képzelhető gyorseregtestek (badosztályok, dandárok) nélkül. Jelenlétük lényegesen lecsökkentette a hadjáratok időtartamát (legjobb példa erre a 18 napos német-lengyel háború, ahol Reichenau tbc. páncélos csapatai már a 8. napon elérték Varsót). Még az olajban szegény államok sem nélkülözhetik ma a gépkocsit és hadseregszervezetük főbb irányvonalait a motor uralja.

Legnagyobb motorizált hadsereggel bíró európai államok: Anglia, Németország és Oroszország. Nem sokkal marad el mögöttük Franciaország, és Olaszország. A hadseregek motorizálásának, a gépkocsi szállító- és harceszközzé váló felhasználásának legfőbb szószólója, az angol J. F. C. Fuller tábornok, aki a ma hadseregét, mint teljesen gépesített hadsereget képzei el.

Sajnos nem minden állam engedheti meg magának ezt a fényűzést, mert a gépesített hadsereg a jó és sűrű utárlózat és elsősorban megfelelő mennyiségű nyersanyag (olaj, érc) függvénye.

A gépesítés mégis szükségszerűség. Már békében tartalekolni kell ezért a szükséges gépjárműveket (teher és szék, traktorok, vontatók) és üzemanyagot. Ennek egyik legfontosabb alapját képezi a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem, valamint a közlekedés legmesszemenőbb motorizálása (Oroszország, Németország) és a sokféle típusú gépjárművek egyeztetése, a kötelező típusítás és normalizálás bevezetése által.